

Statens Vegvesen -Region Øst
E 6 Taraldrud
v/ Øivind Storløyken
1010 Skurva
2605 Lillehammer

Nannestad 8. mai 2003

Innspill ifm. befarings ved planlagt viltovergang, ny E6 v/Assurtjern-Taraldrud

Tilstede under befaringsen:

Byggeleder Øivind Storløyken fra Statens Vegvesen, grunneier Eivind Sundt, biolog/fagkonsulent Helge Pedersen fra Norges Jeger- og Fiskerforbund-Akershus og Jan-Rune Samuelsen fra Forum for Natur- og Friluftsliv -Akershus.

Bakgrunn

Befaringsen kom til på bakgrunn av at grunneier i området, Eivind Sundt, tok kontakt med Forum for Natur- og Friluftsliv- Akershus (FNF-Akershus). Et viktig mål for FNF-Akershus er nettopp å følge opp utbyggingssaker som kan vedrøre natur- og friluftsliv i fylket, og således var dette en sak hvor en hadde mulighet til å påvirke deler av utbyggingen i positiv retning.

Innspillene nedenfor er begrenset til det planlagte krysningsspunktet og overgangen, da plasseringen av denne i forhold til vilttrekk var fastlagt før befaringsen. Selve plasseringen av overgangen er forøvrig særdeles viktig for at den skal brukes av viltet. Spesielt viktig er dette dersom overgangen utgjør et viktig passasjepunkt mellom adskilte sommer- og vinterbeiteområder. Utifra den informasjonen vi har fått, og observasjoner gjort under befaringsen, tyder forøvrig mye på at stedsvalget i dette tilfellet er godt.

Konkrete innspill til planlegging og anleggelse av viltovergangen:

Det forutsettes at de forelagte tegninger, med bl.a. anførte breddemål (henholdsvis 80 og 55 meter bredde) følges opp.

- I anleggsfasen er det særdeles viktig at så få trær som mulig fjernes rundt den kommende viltovergangen. Dette fordi skjuleffekten for viltet er avgjørende for om viltet vil ta i bruk overgangen. Anleggsvei og turvei må også gjøres mest mulig nøytral med tanke på hogst og terrenginngrep.
- "Inngangspartiene" for viltovergangen bør gis en svak traktform, slik at viltet ledes inn mot overgangen. Dette innebærer at "vollhaugene" i kantene av overgangen må være kortere enn angitt på den opprinnelige skissen, slik at "utstikkerne" ved endene på viltgjerdene unngås (se vedlagte reviderte skisse).
- Vollhaugene langs sidene ute på overgangen må være markante og beplantes med tett vegetasjon slik at støyreduksjons-effekten blir høy.

- ❑ Mellom vollhaugene bør tursti/ skogsvei ta minst mulig plass, og størst mulig av arealet bør tilplantes jevnt med trær. Turvei/skogsvei bør ikke legges i midten, men ut på en av sidene inntil vollhaugen. På denne måten får man størst mulig sammenhengende beplantet areal på resten av overgangen. Trær som plantes, bør være en blanding av gran og bjørk (for skjul), noe furu (for skjul/beite), og selje (attraktiv beiteplante (se senere)). Trærne bør plantes såpass tett at elgen ikke kan se direkte gjennom, dvs. tunnel-effekt må unngås utenom turvei/traktorvei.
- ❑ Anlegg gjerne en 1,5 meter bred sandstripe et sted på overgangen, slik at en kan sjekke for elgspor og dermed registrere antall kryssninger. Dette vil gi Statens vegvesen en god mulighet til å effektmåle og evaluere viltovergangens virkning i tiden etter anleggelsen.

Treplanting

Planting av selje

På vestsiden anbefales å fjerne noen få store bartrær, og i stedet plante inn en del selje. Husk likevel at skjulfaktoren må bevares. Selje er blant de mest foretrukne beiteplanter for både elg, rådyr og hare, og beites både sommer og vinter. Selje kan også plantes langs kommende tursti. Selje krever forholdsvis god jord, og lys. Av den grunn kan det med fordel legges ut litt jord der de skal plantes. Dette vil skape et attraktivt beitested, og lokke viltet, slik at de lettere finner overgangen. Det anbefales å gjødsle selja det første året. Det vil øke både veksten og beitingen. Seljeplanting kan med fordel også gjøres flekkvis på østsiden. Total mengde areal med seljeplanting kan f.eks. være ca. 1 daa. på hver side. Det vil sannsynligvis være nok til å lokke viltet, og ikke større enn at eksisterende trær/skjul bevares i tilstrekkelig grad på vestsiden.

NB: Noe rogn og vier (ørevier) kan med fordel plantes inn sammen med selje.

Tilførsel av jordmasser

På østsiden bør det legges ut noe jordmasser, som beplantes. Det viktigste partiet er de nærmeste ca. 50 m fra selve overgangen. Her bør det være mye vegetasjon så raskt som mulig.

Treslag på/ved overgangen

På selve overgangen anbefales å la gran og selje være de dominerende plantene. Gran gir skjul hele året. Selje gir attraktivt beite (og vil bevare en busk-formasjon pga. gjenntatt hard beiting fra viltet). Men noe furu og bjørk bør også plantes for å skape variasjon. På overgangen bør også jorda gjødsles, både for å øke plantenes vekst og bedre viltets beite (det er godt dokumentert at gjødsling gir økte beitetrykk). Det bør benyttes planter som er minst 2 meter høye, for raskt å gi skjul.

I midten av overgangen bør det plantes i mindre grupper, evt. skråstilte striper av både gran og selje. Hensikten er å skape variasjon mellom små åpne partier og tette partier. Stedvis kan naturen "frø" seg selv. Det bør være såpass mye jord på hele overgangen, at skog vil vokse der. Midtdelen av viltovergangen må ikke få en "tunnel-effekt". Viltet må hele tiden ha kort avstand til busker og trær.

Sluttbemerkning

Etter vårt syn er det grunn til å tro at viltovergangen, slik den ble presentert for oss på befaringen og planskisser, vil ha et godt potensiale til å fungere bra under forutsetning av at stedet er riktig valgt (iht. vilttrekk) og våre anbefalinger ovenfor blir fulgt.

Vi takker for befaringen og samarbeidet så langt, og kommer gjerne tilbake på en ny befaring etter at veistrekningen er åpnet.

Med vennlig hilsen

Forum for Natur- og Friluftsliv
-Akershus

Norges Jeger- og Fiskerforbund
-Akershus

Jan-Rune Samulsen
Daglig leder

Helge Pedersen
Ledende fagkonsulent